

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

Työeläkelaitoksille

PAKKOVAKUUTTAMINEN JA MYÖHÄSSÄ OTETTU TEL-VAKUUTUS (TEL 15 §)

TEL 15 §:n 1 momenttia on muutettu siten, että TEL-pakkovakuutukseen liittyvä maksun määrääminen korotuksineen ja maksun perintä siirtyy Eläketurvakeskukselta eläkevakuutusyhtiöille.

Eläkelaitoksille siirtyy Eläketurvakeskukselta myös vakuutusmaksun korotuksen määrääminen ja periminen silloin, kun työnantaja ottaa TEL-vakuutuksen myöhässä.

Lainmuutos tulee voimaan 1.1.1997.

Oheiset lainmuutosta koskevat soveltamisohjeet on valmisteltu Tulkin-taryhmässä, jossa myös eläkelaitokset ovat edustettuina.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Markku Sirviö

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

PAKKOVAKUUTTAMINEN JA MYÖHÄSSÄ OTETTU TEL-VAKUUTUS (TEL 15 §)

1 MUUTOKSET	1
2 PAKKOVAKUUTTAMINEN	1
2.1 Yleistä	1
2.2 Kustannusten kohdentumisen muuttuminen	2
2.3 Pakkovakuutus päätöksen oikeudellinen luonne	2
2.4 Pakkovakuutuksen TEL 15 §:n 1 momentin mukainen korotus	3
2.5 Selvittelyn työnjako kun Eläketurvakeskuksen päätös on annettu 31.12.1996 jälkeen	4
2.5.1 Pääsääntö	4
2.5.2 Jatkuva vakuutus	4
2.5.3 Päättynyt vakuutus	4
2.5.4 Vakuutus on päätetty liian aikaisin	5
2.6 Pakkovakuutus päätös annettu ennen 1.1.1997	5
2.7 Muutoksenhaun vaikutus työnjakoon lain voimaantulovaiheessa	5
2.8 Eläkelaitoksen valitseminen pakkovakuutuksessa	6
2.9 Pakkovakuutus tietyissä erityistilanteissa	7
2.10 Konkurssi	7
2.11 Julkinen haaste velkojille ja yrityssaneeraus	7
2.12 Yksityishenkilön velkajärjestely	8
2.13 TEL-vakuutusmaksun vanhentuminen	8
3 VAKUUTUSMAKSUN KOROTTAMINEN MYÖHÄSSÄ OTETUN VAKUUTUKSEN VUOKSI	9
3.1 Yleistä	9
3.2 Korotusmenettely	9
3.2.3 Korotuksen suuruus	9
3.2.4 Korotuksesta luopuminen	10
3.2.5 Ennen 1.1.1997 voimaansaatetut TEL-vakuutukset	11
3.2.6 Muutoksenhaku ennen 1.1.1997 annettuun päätökseen	11
3.2.7 Korotussaataavan vanhentuminen	11

LIITE

Eläkelaitoksen vastuu takautuvasti otettavan vakuutuksen
työsuhteista

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

PAKKOVAKUUTTAMINEN JA MYÖHÄSSÄ OTETTU TEL-VAKUUTUS (TEL 15 §)

1

MUUTOKSET

TEL 15 §:n 1 momenttia on muutettu siten, että TEL-pakkovakuutukseen liittyvä maksun määrääminen korotuksineen sekä tämän maksun perintä siirtyy Eläketurvakeskuksesta eläkevakuutusyhtiöille. Samalla työntekijöiden eläketurvasta aiheutuvat eläkejärjestelykulut siirtyvät Eläketurvakeskuksen kuluista eläkevakuutusyhtiöiden kuluiksi. Työnjako eläkeyhtiöiden ja Eläketurvakeskuksen kesken jää pakkovakuutusasioissa muutoin ennalleen.

Samoin muutetun TEL 15 §:n 1 momentin mukaan eläkelaitokset voivat periä työnantajalta vakuutusmaksun korotuksen, jos tämä ottaa TEL-vakuutuksen myöhässä. Aikaisemmin tämä tehtävä kuului Eläketurvakeskukselle.

Laki tulee voimaan 1.1.1997. Lakia sovelletaan vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeviin päätöksiin, jotka annetaan lain tultua voimaan.

Tällä yleiskirjeellä kumotaan yleiskirje 7/71, A 40/93 ja A 57/94. Samoin kumotaan järjestelyaikaa koskeva yleiskirje A 19/96 siltä osin kuin TEL-vakuutusmaksun korottaminen eläkejärjestelyn viivästyessä edellytetään Eläketurvakeskuksen tehtäväksi. Muilta osin tämä yleiskirje jää voimaan.

2

PAKKOVAKUUTTAMINEN

2.1

Yleistä

Lainmuutoksen jälkeen pakkovakuuttamiseen liittyvä työnjako Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten kesken on seuraava.

Eläketurvakeskus hoitaa vakuuttamattomien työnantajien TEL-valvonnan ja valvontatapauksiin liittyvän selvittelyn kuten ennenkin. Näin ollen Eläketurvakeskuksessa selvitetään, puuttuuko työnantajalta vakuutus, selvitetään vakuutukseen kuuluvat työntekijät, heidän työsuhdeaikansa sekä palkkansa. Jos työnantaja ei Eläketurvakeskuksen kehotuksesta ota TEL-vakuutusta, Eläketurvakeskus ottaa vakuutuksen eläkelaitoksesta työnantajan puolesta.

Eläketurvakeskus lähettää päätöksen muutoksenhakuohjeineen ja työsuhdetiedot työnantajalle, jolla on oikeus valittaa päätöksestä muutoksenhakuohjeen mukaisesti.

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

Eläketurvakeskus lähettää lisäksi päätöksen ja työsuhdetiedot eläkelaitokselle, josta vakuutus on otettu. Samalla Eläketurvakeskus lähettää eläkelaitokselle tiedot työnantajasta sekä kopiot sitä työsuhdetta koskevista asiakirjoista, josta eläkelaitos antaa vastauksen työsuhteen sitovuudesta (TEL 10 a §).

Eläkelaitos määrää vakuutusmaksun, korottaa vakuutusmaksun laiminlyönnin johdosta sekä perii vakuutusmaksun korotuksineen työnantajalta. Eläkelaitoksen määräämän TEL-vakuutusmaksun sekä pakkovakuutuksen TEL 15 §:n mukaisen korotuksen osalta työnantajalla on TEL 22 §:n mukainen valitusoikeus (perustevalitus).

Eläketurvakeskus arkistoi pakkovakuutusta koskevat asiakirjat (TEA 23 a §, yleiskirje A 28/92).

2.2

Kustannusten kohdentumisen muuttuminen

Nykykäytännön mukaan pakkovakuutussaavat työnantajilta luetaan Eläketurvakeskuksen kuluihin vuoden 1996 loppuun saakka. Ne otetaan huomioon eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle maksamissa Eläketurvakeskuksen hoitokuluissa. Viivästyneenä otettujen vakuutus-ten työnantajien Eläketurvakeskukselle maksama korotusosuus on vähentänyt Eläketurvakeskuksen kuluja hieman.

Vuoden 1997 alusta lukien pakkovakuutusten ja myöhästyneenä otettujen vakuutusten perintä siirtyy eläkevakuutusyhtiöille. Sosiaali- ja terveysministeriö antaa ohjeet maksujen kirjaamisesta eläkevakuutusyhtiöissä. Eläketurvakeskuksen kuluista nämä maksut jäävät pois. Kuitenkin ennen 1.1.1997 tehtyjen pakkovakuutusten kulut ovat vielä Eläketurvakeskuksen hoitokuluja.

TEL-vakuutusmaksussa pakkovakuutuskulut ovat sisältyneet Eläketurvakeskuksen kuluihin. Vuoden 1997 maksussa ja siitä eteenpäin ne on mahdollista sisällyttää eläkevakuutusyhtiöiden maksutappio-osaan.

2.3

Pakkovakuutus päätöksen oikeudellinen luonne

Eläkelaitos määrää pakkovakuutuksen vakuutusmaksun Eläketurvakeskuksen päätöksen liitteenä olevien työsuhdetietojen perusteella.

Eläketurvakeskuksen päätöksen merkitys on, että sen perusteella eläkelaitos voi saattaa TEL-vakuutuksen voimaan. Työnantajaan nähden päätöksellä todetaan, että työnantaja on päätöksessä mainitusta ajankohdasta TEL-vakuuttamisvelvollinen.

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

Pakkovakuutus päätös ei saavuta oikeusvoimaa päätöksen perusteena olevien työsuhteiden osalta. Päätös ei näin ollen sido eläkelaitosta työsuhdetta koskevien tietojen osalta (työsuhteen kesto, palkan määrä). Pakkovakuutus päätöstä ei myöskään rinnasteta TEL 1 §:n 6 momentissa tarkoitettu soveltamis päätökseen, vaan pakkovakuutus päätöksen antamisen yhteydessä Eläketurvakeskuksella on työsuhdetietojen osalta "järjestelijän" asema. Näin ollen Eläketurvakeskus ottaa TEL-vakuutuksen työnantajan kustannuksella eläkelaitoksesta, jos työnantajalla on ollut TEL:n piiriin kuulunut työntekijä eikä työnantaja ole kehotuksesta huolimatta järjestänyt työntekijälleen eläketurvaa.

Pakkovakuutus päätöksen antamisen jälkeen eläkelaitos hoitaa varsinaiset vakuutuksen hoitoon liittyvät tehtävät ja eläkelaitoksella on mahdollisuus tällöin korjata esim. Eläketurvakeskuksen päätöksessä olevaa työsuhde aikaa tai palkkaa. Samoin eläkelaitos voi muuttuneiden työsuhdetietojen perusteella yleensäkin korjata aikaisempaa maksuunpannaan ja periä tästä aiheutuvan maksun lisäyksen työnantajalta. Merkitystä maksuunpanossa ei ole myöskään sillä, onko Eläketurvakeskuksen päätöksessä varauduttu yksilöimättömiin ns. tuntemattomiin palkkoihin. Työnantajalla on oikeus tehdä maksuunpanosta TEL 22 §:n mukainen perustevalitus.

2.4

Pakkovakuutuksen TEL 15 §:n 1 momentin mukainen korotus

Jos pakkovakuutus päätös annetaan 31.12.1996 jälkeen, eläkelaitokset määräävät työnantajan maksettavaksi laiminlyöntiajalta vakuutusmaksun ohella myös korotuksen. Laiminlyöntiaika alkaa ensimmäisen TEL:n alaisen työsuhteen alkamispäivästä.

Korotus saa TEL 15 §:n 1 momentin mukaan olla enintään vakuutusmaksun suuruinen.

Korotuksen perusteena on laiminlyöntiajan vakuutusmaksu, joka korkoutetaan laskuperustekorolla vakuutuksen ottamispäivän kuukauden ensimmäiseen päivään. Mikäli vakuutus otetaan 30. tai 31. päivä, korkoutetaan vakuutusmaksu seuraavan kuukauden ensimmäiseen päivään. Eläketurvakeskuksen ohje vakuutusmaksun korottamisesta on, että korotus on normaalitapauksessa 30 % laskuperustekorolla korkoutetusta vakuutusmaksusta. Törkeissä laiminlyöntitapauksissa voidaan määrätä korotus 30-100%.

Eläkelaitokset määräävät korotuksen noudattaen siinä Eläketurvakeskuksen omaksumaa jo vakiintunutta käytäntöä. Korotusta ei määrätä:

- Jos pakkovakuutus on otettu kuolleen työnantajan toiminnan perus-

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

teella ja vakuutusmaksu tulisi siksi kuolinpesän maksettavaksi.

- Jos työnantaja on vakuuttanut työsuhteet, mutta väärän lain mukaisesti.

- Jos työnantajan vakuuttamisvelvollisuus on ollut epäselvä. Työsuhteiden kuuluminen työeläkelakien piiriin on tällöin ollut tulkinnanvaraista.

- Jos erityiset sosiaaliset syyt puoltavat korotuksesta luopumista. Esimerkkinä tilanne, jolloin työnantajana on fyysinen henkilö, joka on iäkäs ja vakavasti sairas sekä varaton.

2.5

Selvittelyn työnjako kun Eläketurvakeskuksen päätös on annettu 31.12.1996 jälkeen

Selvittelykäytäntöön ei 31.12.1996 jälkeen tule muutoksia aikaisempaan käytäntöön verrattuna. Seuraavassa selvitetään jo vakiintunut käytäntö. Lisäksi asiaa on selvitetty oheisessa liitteessä.

2.5.1

Pääsääntö

Eläketurvakeskus selvittää TEL- työsuhteet työnantajan koko vakuuttamattomalta toiminta-ajalta.

2.5.2

Jatkuva vakuutus

Työnantaja saattaa jatkaa toimintaansa silloin kun pakkovakuutus otetaan. Jos vakuutuksen ottamisen jälkeen selviää, että työnantajan palveluksessa oli vakuutuksen ottamisvuonna työntekijöitä, joiden työsuhteita ei saatu selvitettyksi Eläketurvakeskuksessa, työsuhteiden selvittämisestä huolehtii eläkelaitos. Eläketurvakeskus selvittää työsuhteet kaikilta pakkovakuutuksen ottamisvuotta edeltäviltä vuosilta.

2.5.3

Päättynyt vakuutus

Joissakin tapauksissa Eläketurvakeskus on voinut arvioida, että työnantajalla ei enää pakkovakuutuksen ottamishetkellä ole työntekijöitä palveluksessa. Vakuutuksen ottamisen jälkeen voi kuitenkin tulla ilmi työsuhteita, joista ei vakuutuksen selvittelyvaiheessa saatu tietoja. Jos ilmi tulleet työsuhteet olivat voimassa Eläketurvakeskuksen pakkovakuutuksen antopäivänä tai aikaisemmin, Eläketurvakeskus selvittää vakuutuksen piiriin kuuluvat työsuhteet. Eläketurvakeskus ei siis tällöin ota uutta vakuutusta. Eläketurvakeskus toimittaa selvitystiedot eläkelaitokselle, joka laskuttaa vakuutusmaksun ja korotuksen työsuhteista työnantajalta.

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

2.5.4

Vakuutus on päätetty liian aikaisin

Käytännössä on ilmennyt tapauksia, joissa työnantajan toiminnasta on saatu vaillinaisia tietoja. Tällöin työnantajan vakuuttamisvelvollisuus on voitu katsoa päättyneen todellista tilannetta varhaisempaan ajankohintaan. Saatujen virheellisten tietojen perusteella eläkelaitos on päättänyt TEL-vakuutuksen tai Eläketurvakeskus on ottanut heti päättyvän pakkovakuutuksen.

Jos työnantaja ei kehotuksesta tee vakuutusta itse, Eläketurvakeskus ottaa vakuutuksen päättämisen jälkeiseltä ajalta pakkovakuutuksen ja sijoittaa sen samaan eläkelaitokseen kuin aikaisempi TEL-vakuutus.

Jos vakuutuksen päättymistä välittömästi seuraavana päivänä on voimassa jokin työsuhde, jatketaan aikaisempaa vakuutusta. Tällöin ei siis oteta uutta vakuutusta.

2.6

Pakkovakuutus päätös annettu ennen 1.1.1997

Jos pakkovakuutus päätös on annettu ennen lainmuutosta, toimitaan ennen lainmuutosta voimassa olleen pakkovakuutus käytännön mukaisesti. Jos Eläketurvakeskus on antanut pakkovakuutus päätöksen ennen 1.1.1997, Eläketurvakeskus perii päätöksellä määräämänsä hyvikkeen (vakuutusmaksu korotuksineen). Jos tällaiseen pakkovakuutus päätöksellä otettuun TEL-vakuutukseen myöhemmin liitetään työsuhteita, Eläketurvakeskus suorittaa näiden osalta vakuutusmaksun eläkelaitokselle.

2.7

Muutoksenhaun vaikutus työnjakoon lain voimaantulovaiheessa

Eläketurvakeskus on voinut ottaa pakkovakuutuksen ennen 1.1.1997 ja tästä on voitu hakea muutosta eläkelautakunnalta tai vakuutusoikeudelta. Jos nämä muutoksenhakuasteet poistavat 31.12.1996 jälkeen antamallaan päätöksellä Eläketurvakeskuksen päätöksen, Eläketurvakeskus antaa uuden päätöksen, johon sovelletaan vanhaa ennen 1.1.1997 voimassa ollutta pakkovakuutus käytäntöä.

Jos tällöin pakkovakuutus päätöksen muutos valitusasteissa aiheuttaa muutoksen hyvikkeen määrässä, Eläketurvakeskus perii myös uudella päätöksellä määräämänsä hyvikkeen. Näissä tapauksissa Eläketurvakeskus maksaa eläkelaitokselle puuttuvat TEL-vakuutusmaksut, jos vakuutukseen tulee lisää työsuhteita. Samoin eläkelaitos palauttaa Eläketurvakeskukselle liikaa maksetut vakuutusmaksut, jos vakuutuk-

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

sesta poistetaan työntekijöitä.

2.8

Eläkelaitoksen valitseminen pakkovakuutuksessa

Ottaessaan TEL-vakuutuksen työnantajan kustannuksella Eläketurvakeskus samalla valitsee eläkelaitoksen.

TEL-pakkovakuutusten jaossa käytetään vakuutuskantalomakkeen tietoa "jatkuvien TEL-työsuhteiden lukumäärä vuoden viimeisenä päivänä". Eläketurvakeskukselle eläkevakuutusyhtiöt ilmoittavat vakuutuskantatiedon vakuutuskantalomakkeella. Näistä vakuutuskantatiedoista lasketaan työsuhteiden lukumääriin perustuva prosenttiosuus, jonka mukaan pakkovakuutuksia otetaan kustakin eläkevakuutusyhtiöstä. Uuden kantatiedon mukainen prosenttiosuus päivitetään ohjelmaan kerran vuodessa syyskuun lopussa, kun edellisen vuoden toteutuneet kantatiedot ovat Eläketurvakeskuksen käytössä. Pensions-Alandia ei ole mukana tässä menettelyssä, koska yhtiö harjoittaa TEL:n mukaista toimintaa vain Ahvenanmaalla. Pensions-Alandialle osoitetaan ahvenanmaalaisten työnantajien laiminlyöntitapaukset.

Eläketurvakeskus noudattaa jatkossakin käsittelyn sujuvuuden lisäämiseksi vakuutusten sijoittelussa jo vakiintunutta käytäntöään seuraavasti:

- Jos työntekijän TEL-työsuhteen ei katsota keskeytyneen yrityksen omistajan vaihdoksen takia tilanteessa, jossa entinen tai uusi omistaja on laiminlyönyt TEL-vakuutuksen ottaminen, Eläketurvakeskus valitsee eläkelaitoksen, jossa eläketurva on järjestetty toisen työsuhdejakson osalta.
- Jos eläkejärjestelyn laiminlyöneellä työnantajalla on aikaisemmin ollut TEL-vakuutus, Eläketurvakeskus valitsee yhtiön, jossa eläketurva on aikaisemmin järjestetty.
- Jos työnantaja on tehnyt vakuutushakemuksen johonkin yhtiöön, mutta hakemus on sittemmin peruuntunut tai rauennut, Eläketurvakeskus sijoittaa vakuutuksen tähän yhtiöön.
- Jos pakkovakuutuksen piiriin kuuluu työntekijä, jolla on jo eläkehakemus vireillä jossain eläkelaitoksessa, otetaan eläkekäsittelyn nopeuttamiseksi pakkovakuutus tässä yhtiössä.

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

2.9

Pakkovakuutus tietyissä erityistilanteissa

Työnantajat, joilla ei ole TEL-vakuutusta ennen konkurssin alkamista eikä julkisen haasteen velkojille ilmoitetun valvontapäivään tai yritys-saneerauksen alkamisen yhteydessä ilmoitetun vaatimusten ilmoittamispäivään mennessä, jäävät vakuuttamisvelvollisuuden selvittämisen osalta Eläketurvakeskukselle.

2.10

Konkurssi

Konkurssimenettelyn aikana työnantaja ei voi ottaa itse TEL-vakuutusta. Eläketurvakeskus ottaa TEL-vakuutuksen eläkelaitoksesta ennen konkurssin valvontapäivää ja lähettää heti päätöksen eläkelaitokselle, joka joutuu valvomaan saatavansa useimmiten enimmäisvalvontana. Näin siksi, koska lyhyiden määräaikojen vuoksi ei ole mahdollista selvittää työsuhteita. Eläkelaitos määrää ja valvoo korotuksen harkintansa mukaan.

Valvontapäivän jälkeen Eläketurvakeskus selvittää työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden kokonaisuudessaan ja toimittaa tiedot eläkelaitokselle, jotta se voi määrätä vakuutusmaksun korotuksineen.

2.11

Julkinen haaste velkojille ja yrityssaneeraus

Jos työnantajalla ei ole TEL-vakuutusta silloin kun Virallisessa lehdes-sä ilmoitetaan saatavien valvontapäivä, Eläketurvakeskus selvittää työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden. Jos työnantaja ei kehotuksesta tee vakuutusta, Eläketurvakeskus ottaa eläkelaitoksesta pakkovakuutuksen, jotta eläkelaitos voi valvoa saatavansa asianmukaisesti. Eläkelaitos joutuu useimmiten ilmoittamaan saatavansa enimmäisvalvontana, koska lyhyiden määräaikojen vuoksi ei ole mahdollista selvittää työsuhteita.

Valvontapäivän jälkeen Eläketurvakeskus selvittää työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden ja toimittaa tiedot eläkelaitokselle, jotta se voi määrätä vakuutusmaksun korotuksineen.

Jos eläkelaitos ei saa perityksi pakkovakuutuksen yhteydessä määrätävää vakuutusmaksua korotuksineen tai myöhässä otetun TEL-vakuutuksen korotusta ennen valvontapäivää, eläkelaitos valvoo saatavansa alioikeudessa.

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

2.12

Yksityishenkilön velkajärjestely

Jos Eläketurvakeskus saa pakkovakuutus selvittelyn aikana tiedon yksityishenkilön velkajärjestelyhakemuksesta, Eläketurvakeskus ottaa pakkovakuutuksen ennen maksuohjelman vahvistamista. Eläketurvakeskus ilmoittaa tästä eläkelaitokselle päätöksen lähettämisen yhteydessä. Eläkelaitos hoitaa vakuutusmaksu- ja korotussaataavansa ilmoittamisen velkajärjestelyn yhteyteen.

Jos Eläketurvakeskus saa tiedon, että työnantajalle on vahvistettu maksuohjelma yksityishenkilön velkajärjestelyssä pakkovakuutus päätöksen antamisen jälkeen eikä eläkelaitoksen saatavaa ole huomioitu maksuohjelmassa, Eläketurvakeskus ilmoittaa tästä eläkelaitokselle päätöksen lähettämisen yhteydessä. Eläkelaitos voi hakea muutosta velkajärjestelyn maksuohjelmaan vakuutusmaksu- ja korotussaataavansa perusteella.

2.13

TEL-vakuutusmaksun vanhentuminen

Eläkelaitoksen TEL-vakuutusmaksun vanhentuminen on selvitetty yleiskirjeessä A 37/95. Pakkovakuutuksen perusteella määrättävään TEL-vakuutusmaksuun korotuksineen sovelletaan vanhentumisasetusta, jonka perusteella eläkelaitoksen saatava työnantajalta vanhenee 10 vuodessa saatavan syntymisestä. Saatavan syntymishetkenä pidetään TEL:n yleisten vakuutusehtojen mukaisesti lopullisen TEL-vakuutusmaksun eräpäivää (seuraavan vuoden kesäkuun 1 päivä). Tämän mukaan jos eläkelaitos ei ole tiennyt saatavastaan, saatava vanhenee 10 vuoden kuluttua erääntymisestä.

Maksuunpantu saatava on perittävä viidessä vuodessa maksuunpanoa seuraavan vuoden alusta.

Eläkelaitoksen pakkovakuutustilanteissa määräämä korotus vanhenee kuten TEL-vakuutusmaksu.

Maksuunpannulle TEL-vakuutusmaksulle sekä korotukselle lasketaan suorituksen viivästyessä TEL 19 §:ssä tarkoitettu viivästyskorko. Maksu korotuksineen voidaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä.

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

3

VAKUUTUSMAKSUN KOROTTAMINEN MYÖHÄSSÄ OTETUN VAKUUTUKSEN VUOKSI

3.1

Yleistä

Työsuhde kuuluu TEL:n piiriin ja työnantaja tulee sen perusteella vakuuttamisvelvolliseksi, kun työsuhde on jatkunut TEL 1 §:ssä säädetyn odotusajan. TEL-vakuutuksen järjestelyaika muuttuu 1.1.1997 alkaen yleiskirjeen A 19/96 mukaisesti kolmeksi kuukaudeksi. Jos vakuutuksen ottaminen myöhästyy, eläkelaitoksella on oikeus TEL 15 §:n mukaan periä laiminlyönnin ajalta korotusta.

3.2

Korotusmenettely

Eläkelaitos ei korota vakuutusmaksua, jos työnantaja ottaa vakuutuksen järjestelyajassa.

Jos työnantaja tekee vakuutuksen vasta järjestelyajan kuluttua umpeen, eläkelaitos ratkaisee, veloitetaanko myöhästymisestä korotusta.

Jos vakuutus on otettu myöhässä, ilmoitetaan työnantajalle eläkelaitoksen oikeudesta periä korotus ja korotuksen määrä. Työnantajalle ilmoitetaan myös ensimmäisen työsuhteen alkamisaika, vakuutuksen ottamispäivä, vakuutusnumero ja vakuutusmaksun korotuksen perusteena olevat palkat kalenterivuosittain. Samalla työnantajalle varataan mahdollisuus antaa vastine ennen korotuksen veloittamista.

Korotuksen määräämisestä ei anneta erillistä päätöstä. Työnantajalla on mahdollisuus maksulomakkeen saatuaan tehdä TEL 22 §:n mukainen perustevalitus ollessaan tyytymätön ratkaisuun.

3.2.3

Korotuksen suuruus

Korotus saa TEL 15 §:n 1 momentin mukaan olla enintään vakuutusmaksun suuruinen. Laiminlyöntiaika alkaa ensimmäisen TEL:n alaisen työsuhteen alkamispäivästä. Laiminlyöntiajan vakuutusmaksua laskettaessa palkat huomioidaan vakuutuksen ottopäivään saakka.

Korotuksen perusteena on laiminlyöntiajalla maksettujen kuukausipalkaksi muunnettujen ansioiden perusteella laskettu vakuutusmaksu, joka korkoutetaan laskuperustekorolla vakuutuksen ottamispäivän kuukauden ensimmäiseen päivään. Mikäli vakuutus otetaan 30. tai 31. päivä, korkoutetaan vakuutusmaksu seuraavan kuukauden ensimmäiseen päivään. Eläketurvakeskuksen ohje vakuutusmaksun korottamisesta on, että korotus on 10 % laskuperustekorolla korkoutetusta vakuutusmaksusta. Jos laiminlyönti on toistuva tai työnantaja muuten osoittaa piittaamattomuutta vakuutuksen ottamiseksi, korotus voi olla korkeampi.

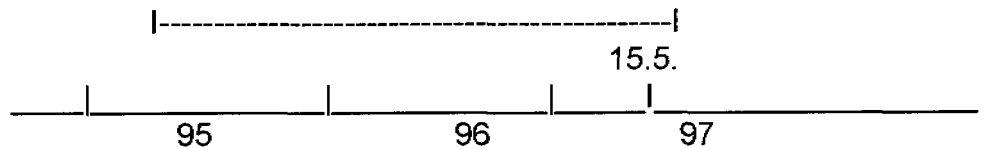
Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

10 %:n korotukselle ei lasketa enää laskuperustekorkoa, vaikka korotus tulee perittäväksi myöhemmin. Sen sijaan varsinaista vakuutusmaksua korkoutetaan normaalisti.

Esim.

Ensimmäinen TEL:n piiriin kuuluva työsuhde alkaa 1.3.1995, vakuutus otetaan 15.5.1997.

Vakuutusmaksu korkoutetaan 1.5.1997 saakka. Tähän maksuun lisätään 10 %:n korotus.

3.2.4

Korotuksesta luopuminen

Eläketurvakeskus antaa eläkelaitoksille seuraavat ohjeet korotuksen perimisestä ja korotuksesta luopumisesta. Ohjeet noudattavat Eläketurvakeskuksen omaksumaa vakiintunutta käytäntöä. Jäljempänä mainituissa tilanteissa on perusteltua, ettei työnantajalle eläkejärjestelyn viivästymisestä huolimatta määrätä perittäväksi korotusta. Korotusta ei määrätä:

- Jos korotus on 500 markkaa tai tätä vähemmän
- Jos työnantajan vakuuttamisvelvollisuus on ollut tulkinnanvarainen esim. työsuhteen olemassaolon tai TEL:n piiriin kuulumisen edellytysten täyttymisen vuoksi. Edellytyksenä tällöin on, ettei työskentelyä olisi tullut vakuuttaa jonkin eläkelain mukaan.
- Jos työnantaja on aikanaan järjestänyt työntekijän eläketurvan väärän lain perusteella.
- Jos eläkejärjestelmän taholta on annettu työnantajalle virheellisiä tai puutteellisia tietoja vakuutuksen ottamisesta.
- Jos erityiset sosiaaliset syyt puoltavat korotuksesta luopumista. Esimerkkinä tilanne, jolloin työnantaja on fyysinen henkilö, joka on iäkäs ja vakavasti sairas sekä varaton.

Jos vakuutuksen ottaminen on viivästynyt, mutta työnantaja on tästä

Neuvonta- ja valvontaosasto

28.11.1996

huolimatta pidättänyt ajallaan työntekijän palkasta työntekijän eläkemaksun, korotuksesta ei tule luopua.

3.2.5

Ennen 1.1.1997 voimaansaatetut TEL-vakuutukset

1.1.1997 jälkeen Eläketurvakeskus ei enää voi ratkaista, tuleeko työnantajan maksettavaksi TEL 15 §:n mukaista hyvikettä. Tästä syystä Eläketurvakeskus siirtää selvityksineen eläkelaitoksien ratkaistavaksi ja perittäväksi vireillä olevat vakuutuksen myöhästymistapaukset, joista ei ole tehty hyvikeratkaisua 31.12.1996 mennessä.

Uusia täydennysilmoituksia ei eläkelaitosten tule enää lähettää 30.11.1996 jälkeen Eläketurvakeskukseen, vaan eläkelaitokset ratkaisevat tapaukset 31.12.1996 jälkeen itse.

3.2.6

Muutoksenhaku ennen 1.1.1997 annettuun päätökseen

Jos eläkelautakunta tai vakuutusosoikeus poistaa tai muuttaa Eläketurvakeskuksen ennen 1.1.1997 antaman päätöksen (hyvikepäätös), Eläketurvakeskus antaa asiassa uuden päätöksen ja hoitaa uuden päätöksen lopputoimet.

3.2.7

Korotussaataavan vanhentuminen

Vakuutusmaksun korotusta määrättäessä otetaan huomioon vain vanhentumattomat palkkaerät. Eläkelaitoksen vakuutusmaksun korotussaataava työnantajalta vanhentuu samassa ajassa kuin itse TEL-vakuutusmaksukin.

LIITE

Eläkelaitoksen vastuu takautuvasti otettavan vakuutuksen työsuhteista

Eläkelaitoksen vastuu takautuvasti otettavan vakuutuksen työsuhteista

Esimerkki kuvaa tilannetta vakuutuksen ottamisen jälkeen, jolloin selvitetään, ettei työsuhteita E ja F ole rekisteröity. Työsuhteen osat D ja G jääneet rekisteröimättä. Kaikki esimerkissä kuvatut työsuhteet ovat TEL-tösuhteita.

